СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Теорія і методологія географічної науки»

Компонента освітньої програми – *вибіркова* (*3*)

Освітньо-професійна програма	**Географія**
Спеціальність	014 Середня освіта (Географія)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Добинда Ірина Петрівна, к.геогр. н. ***http://terra.chnu.edu.ua/iryna-petrivna-dobynda/***
Контактний тел.	+380994069763
E-mail:	i.dobynda@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	*https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=150*
Консультації	Очні консультації - вівторок 13.00 - 14.30 (за попередньою домовленністю); Онлайн консультації - четвер 14.40 - 15.30

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Географія як наукова дисципліна є однією з найдавніших. Вона пройшла доволі тривалий етап свого розвитку, який часово співмірний зі становленням та подальшою динамікою людської думки зокрема та людського суспільства загалом. Виходячи з цього, видається важливим простежити весь хід формування географічних поглядів – від початків первісного суспільства і до зародження наукових основ географії. Із плином часу географічні ідеї нагромаджувалися й удосконалювалися, тому кожен наступний часовий період огляду збільшувався в обсягах у межах певних наукових напрямів і приростав зовсім іншими, новими, напрямами.

Мета навчальної дисципліни полягає у простеженні розвитку географічної думки від становлення і подальшого поступу людського суспільства, огляд ходу просторової уяви про Землю, виходячи з перебігу географічних відкриттів, виявлення й аналіз основних географічних напрямів і тенденцій, визначення особливостей зародження наукових основ географічної науки і наступної їхньої трансформації, розгляд умов зародження і динаміки провідних методів дослідження в географії та формування її методологічного і понятійного апарату.

.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. ЗАРОДЖЕННЯ ГЕОГРАФІЧНИХ УЯВЛЕНЬ ТА РОЗВИТОК ГЕОГРАФІЧНИХ ІДЕЙ ЗА АНТИЧНОЇ ДОБИ	
Тема 1	Розвиток первісних географічних уявлень
Тема 2	Географія в період “архаїчної Греції” (VIII-VI ст. до н. е.)
Тема 3	Географія за доби “класичної Греції” (500-330 рр. до н. е.)

Тема 4	Географія за доби еллінізму (кінець IV – серед. II ст. до н. е.)
Тема 5	Географія у період Римської держави (146 р до н.е. - 476 р. н. е.)
Тема 6	Географія середньовіччя (V – середина XVII ст.)
МОДУЛЬ 2. ЗАРОДЖЕННЯ ГЕОГРАФІЧНОЇ НАУКИ ЗА ДОБИ НОВОГО ЧАСУ	
Тема 7	Географія початку Нового часу (1650-1765 рр.)
Тема 8	Докласичний період Нового часу в історії географії (1765-1820 рр.)
Тема 9	Розвиток географії у класичний період Нового часу (1820-1870 рр.)
МОДУЛЬ 3.ЗАРОДЖЕННЯ СУЧАСНОЇ ГЕОГРАФІЇ ТА РОЗВИТОК ГЕОГРАФІЇ У XX СТ.	
Тема 10	Суперечливість і дискусійність географічної науки
Тема 11	Розвиток природничо-наукового напряму: становлення фізико-географічної школи в географії
Тема 12	Становлення антропогеографії та подальший розвиток просторової географії
Тема 13	Подальше становлення теорій просторового розміщення та виникнення геополітики як науки
Тема 14	Теорії просторової організації життя суспільства
Тема 15	Питання теоретизування в географії
Тема 16	Географічні концепції за періоду колишньої радянської географії

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Під час викладання курсу «*Теорія і методологія географічної науки*» залучається низка освітніх технологій, зокрема, інформаційно-комп'ютерні технології, інтерактивні заняття (заняття дискусійна група, заняття з навчанням одних студентів іншими), інтегровані заняття.

Методи формування знань студентів: розповідь, пояснення, ілюстрація, проблемний виклад, частково-пошукові та дослідницькі методи, презентації, бесіди і дискусії, спрямовані на активізацію і стимулювання навчально-пізнавальної діяльності студентів. Методи формування практичних умінь і навичок: робота з контурними картами, атласами, розробка схем, таблиць, складання словника, аналіз джерельної бази, практичне виконання вправ

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

***Поточний контроль*:** При вивченні дисципліни «Теорія і методологія географічної науки» рекомендується використовувати таки методи і форми контролю:

1. Для контролю засвоєння лекційного матеріалу: письмові модульні контрольні роботи; поточне тестування; оцінка за індивідуальне навчальне завдання; підсумковий письмовий чи тестовий залік.

2. Для контролю і оцінювання практичних робіт: практична перевірка і оцінювання кожної практичної роботи.

3.Додатково: звіти, реферати, проєкти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; поточний та підсумковий тестовий контроль; залік.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять, написання модульних робіт, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Підсумковий контроль – *залік.*

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни, за умови, що кожна тема повинна бути здана хоча би на мінімальну оцінку. Роботи, які здаються невчасно без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✔ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/jxdbs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf
- ✔ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. 1. Жупанський, Я.І. (1992). *Географічні відомості і географія в Україні в давні часи*. Чернівці: ЧДУ.
2. Жупанський, Я.І. (1993). *Географія в Україні в нові часи*. Чернівці: ЧДУ.
3. Жупанський, Я.І. (1997). Історія географії в Україні. Львів: Світ.
4. Влах, М. Р., Котик, Л. І. (2017). *Теорія і методологія географічної науки : навч. посібн. для самостійної роботи студентів.* Львів : ЛНУ ім. І. Франка.
5. Влах, М., Котик, Л. (2019). *Теорія і методологія географічної.* Ч. 2. Допоміжні навчальні матеріали. Львів : ЛНУ імені Івана Франка.
6. Круль, В.П. (2000). Історія та методологія географічної науки. Чернівці: Рута.
7. Круль, В.П. (2018). *Теорія і методологія географічної науки (ретроспективний огляд до 70–80-х рр. XX століття)*. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т.
8. Нємець, К. А., Нємець, Л. М. (2014). *Теорія і методологія географічної науки: методи просторового аналізу*. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна.